

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคมของผู้ต้องขังหลังจากได้รับการศึกษาพื้นฐานสูงขึ้น

โดยทำการศึกษาผู้ต้องขังในทัณฑสถานเปิดห้วยโป่ง จังหวัดระยอง ที่ผ่านการศึกษาคตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ มีผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ จำนวน 8 คน การศึกษาครั้งนี้ได้ใช้แนวทางการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เจาะลึกเป็นหลัก ร่วมกับการสังเกต ศึกษาจากเอกสารและสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ญาติ และเพื่อนผู้ต้องขัง เจ้าหน้าที่ที่ควบคุม และผู้บริหารของกรมราชทัณฑ์ โดยศึกษาพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และการสื่อสารกับผู้อื่น

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีการศึกษาค่อนข้างต่ำกว่าประถม มีอายุอยู่ในช่วง 20-30 ปี มีอาชีพรับจ้าง กำหนดการต้องโทษ 6-10 ปี และเป็นความผิดครั้งแรก พฤติกรรมเมื่อเข้ามาอยู่ในระยะแรก (ก่อนได้รับการศึกษา) มักแยกตัวออกอยู่ตามลำพัง ไม่มีความไว้วางใจผู้ใดทั้งสิ้น มีความเครียดปะปนกับการอาฆาตพยาบาท ไม่ยอมพูดจากับผู้ต้องขังด้วยกัน มีการติดต่อกับบุคคลภายนอก โดยการเขียนจดหมาย การเขียนหนังสือจะเป็นไปแบบถูกบ้าง ผิดบ้าง ซึ่งจะเขียนไปหาในกรณีที่มีความจำเป็นเท่านั้น เช่น ต้องการเครื่องใช้ส่วนตัว เป็นต้น

2. พฤติกรรมของผู้ต้องขังหลังจากได้รับการศึกษาสูงขึ้นพบว่า การอยู่ร่วมกับผู้อื่นมีการปรับเปลี่ยนขึ้นเช่นสามารถควบคุมอารมณ์ได้ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันจากสภาพเดิมที่แยกตัวอยู่ตามลำพัง ในด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นได้ปรับเปลี่ยนเกิดพฤติกรรมพูดคุยกับผู้อื่นมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกล้าแสดงออกในเชิงความคิดริเริ่ม การแสวงหาความรู้ที่เห็นได้ชัดเจน ได้แก่ การอ่านหนังสือบ่อยขึ้นเพื่อป้องกันการลืมหนังสือและส่งผลไปสู่การพัฒนาอาชีพที่มี

คุณภาพ และในด้านการสื่อสารกับผู้อื่นได้มีการทักทายผู้เกี่ยวข้องและเขียนจดหมายติดต่อกับญาติ บ่อยขึ้นเนื่องจากมีความมั่นใจในการเขียนหนังสือ

3. วัตถุประสงค์ของการเข้าเรียนของผู้ต้องขัง คือ ต้องการความรู้เพิ่มขึ้น เพื่อนำไปใช้ในการอ่าน เขียนหนังสือได้อย่างถูกต้อง คิดเลขเป็นและรวดเร็วขึ้น และใช้เวลาที่ต้องโทษนี้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง

4. ปัญหาที่พบคือเนื้อหาของหลักสูตรไม่สอดคล้องกับสภาพของกลุ่มเป้าหมาย เช่น หมวดวิชาบังคับระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต ผู้สอนได้สอนตามเนื้อหาในหนังสือเรียนที่ใช้กับบุคคลทั่วไปไม่ได้ปรับเปลี่ยนตามสภาพกลุ่มเป้าหมายผู้ต้องขังทำให้ผู้เรียนนึกสภาพไม่ได้ ถือไม่เพียงพอและที่มีอยู่ค่อนข้างล้าสมัยซ้ำชุด ขาดระบบการส่งต่อในเรื่องของผลการเรียนระหว่างเรือนจำ

5. ข้อเสนอแนะมีด้วยกัน 2 ด้านคือด้านการปฏิบัติและการทำวิจัยต่อไป

- ในด้านการปฏิบัติ ควรจะมีการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย สนับสนุนสื่อเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ จัดหานักจิตวิทยาได้เข้าไปพูดคุย เปิดโอกาสในการจัดกิจกรรมนันทนาการในบางโอกาส และฝึกอาชีพตามความต้องการของผู้เรียน เป็นต้น

- ในด้านการทำวิจัย ควรจะมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อติดตามพฤติกรรมผู้ต้องขังหลังจากการปลดปล่อย วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมระหว่างครอบครัว ชุมชน และผู้ต้องขัง และวิจัยเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายผู้ต้องขัง

The study aimed to find out the social behavior change of the prisoners by means of informal education.

Eight key informants were the prisoners in the Perdhuaypong Prison in Rayong Province who passed the informal education program of the Informal Education Department, the Ministry of Education. The study was qualitative research using the in-depth interview and observation including related documents and interviewing related people, i.e., the prisoners' relatives, friends, prison officials and administrators, to collect the data. Their behaviors in living with others, accepting others' opinion, seeking knowledge by oneself or self – development, and communication with others were studied.

The findings were summed up as follows :

1. Most of the prisoners were uneducated. They were 20-30 years old. They were engaged in general employment. They had to serve a 6 to 10 year term in prison, and it was their first offense. When they first entered the prison before entering the informal education program, they isolated themselves from others, did not trust anyone, had stress combined with a feeling of taking revenge, did not talk to other prisoners, and contacted their relatives through letters. They misspelled words and would contact their relatives only when necessary, such as when they wanted personal belongings.

2. After they had been educated, they adjusted themselves in living with others. For example, they could control their emotion, helped each other instead of isolating themselves, accepted others' opinions and talked to others more. They especially dared to express their initiative ideas, and searched for new knowledge. They read more often so that they would not forget the reading skill. This led to their occupational development and effective communication with others. They greeted people concerned and wrote to their relatives more often because of their confidence in writing.

3. The purpose of entering the informal education program was that these prisoners wanted to be able to read and write correctly, know how to calculate accurately and speedily and improve themselves during the imprisonment term.

4. The problems found were that the contents of the program did not match the needs of the target group. For example, the required secondary school course on the promotion of the quality of life used the books similar to that taught to the students in general and the teacher did not adapt the content to fit the prisoners; therefore, they could not follow the teacher's instruction. There were also not enough teaching aids and the existing ones were out of date and wretched. There was a lack of transferring the study results between prisons.

5. Two recommendations were made as follows :

- **Operational implications** The program should be improved to fit the target group. More teaching aids should be provided to promote learning. Psychologists should be invited to talk to the prisoners. They should be given a chance to have recreation once in a while. Occupational training to serve their needs should also be given to them.

- **Implications for further research** Qualitative studies should be conducted to follow the prisoners' behavior after they have been set free . Action research on participation among the family, the community and the prisoner should be conducted. So should action research on curriculum development to meet the needs of the target group